

Ardal Ni 2035

Canlyniadau Ymarferiad

Ymgysylltu Cyhoeddus

(Chwefror – Mehefin 2022)

Ardal Pen Llŷn

1 Cyflwyniad

- 1.1 Bwriad prosiect Ardal Ni 2035 ydi cynnal sgwrs a thrafod gyda chymunedau lleol er mwyn adnabod beth sy'n bwysig i drigolion a sut yr hoffent weld eu hardal yn datblygu dros y 10-15 mlynedd nesaf.
- 1.2 Ein bwriad yw cyd-weithio a chyd-ddatblygu datrysiadau gyda sefydliadau, grwpiau ac unigolion. Ar ddiwedd y prosiect bydd 13 cynllun adfywio penodol yn cael eu creu a fydd adlewyrchu blaenoriaethau a dyheadau cymunedau lleol.
- 1.3 Fel cam cyntaf i'r gwaith, cynhaliwyd sgysiau gyda Chynghorwyr, Cynghorau Cymuned a Thref a grwpiau adfywio lleol er mwyn sefydlu:
 - **Beth sy'n dda** am yr ardal?
 - **Beth sydd ddim mor dda** am yr ardal?
 - **Pa newidiadau fysech chi'n dymuno eu gweld yn digwydd yn eich ardal yn ystod y 15 mlynedd nesaf, fisa'n gwneud eich ardal yn well lle i fyw ynddi?**
- 1.4 Fe wnaeth **17** o Gynghorau Cymuned/Tref, mudiadau, grwpiau ac Aelodau Lleol yn Ardal Pen Llŷn gyflwyno eu syniadau ynglŷn â beth ddylai fod yn flaenoriaethau lleol ar gyfer yr ardal yn y cyfnod hyd at 2035. Defnyddiwyd yr ymatebion yma fel sail ar gyfer yr ail-gam o ymgysylltu ehangach gyda'r cyhoedd.
- 1.5 Ym mis Chwefror 2022 fe lanswyd ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus ar gyfer pob un o'r 13 ardal/dalgylch, gyda gwahoddiad i bobl leol gyfrannu i'r gwaith o siapio prosiect Ardal Ni 2035 drwy lenwi holiadur syml ar-lein neu ar bapur.
- 1.6 Er mwyn annog cymaint o bobl â phosib i gymryd rhan, trefnwyd ymgyrch ymgysylltu cynhwysfawr a oedd yn cynnwys:
 - Datganiadau i'r wasg ac eitem ar y radio;
 - Hysbysebion yn y papurau Bro;
 - Taflenni gwybodaeth;
 - Negeseuon drwy'r cyfryngau cymdeithasol;
 - Negeseuon amlwg ar dudalen gartref gwefan y Cyngor;
 - Mynychu digwyddiad Balchder Gogledd Cymru ym Mangor.

1.7 Yn ogystal, trefnwyd cyfres o ymweliadau a chyfarfodydd wyneb yn wyneb i glywed lleisiau grwpiau ac unigolion nad yw'r Cyngor wedi clywed (rhyw lawer) ganddynt yn hanesyddol. Roedd rhain yn cynnwys:

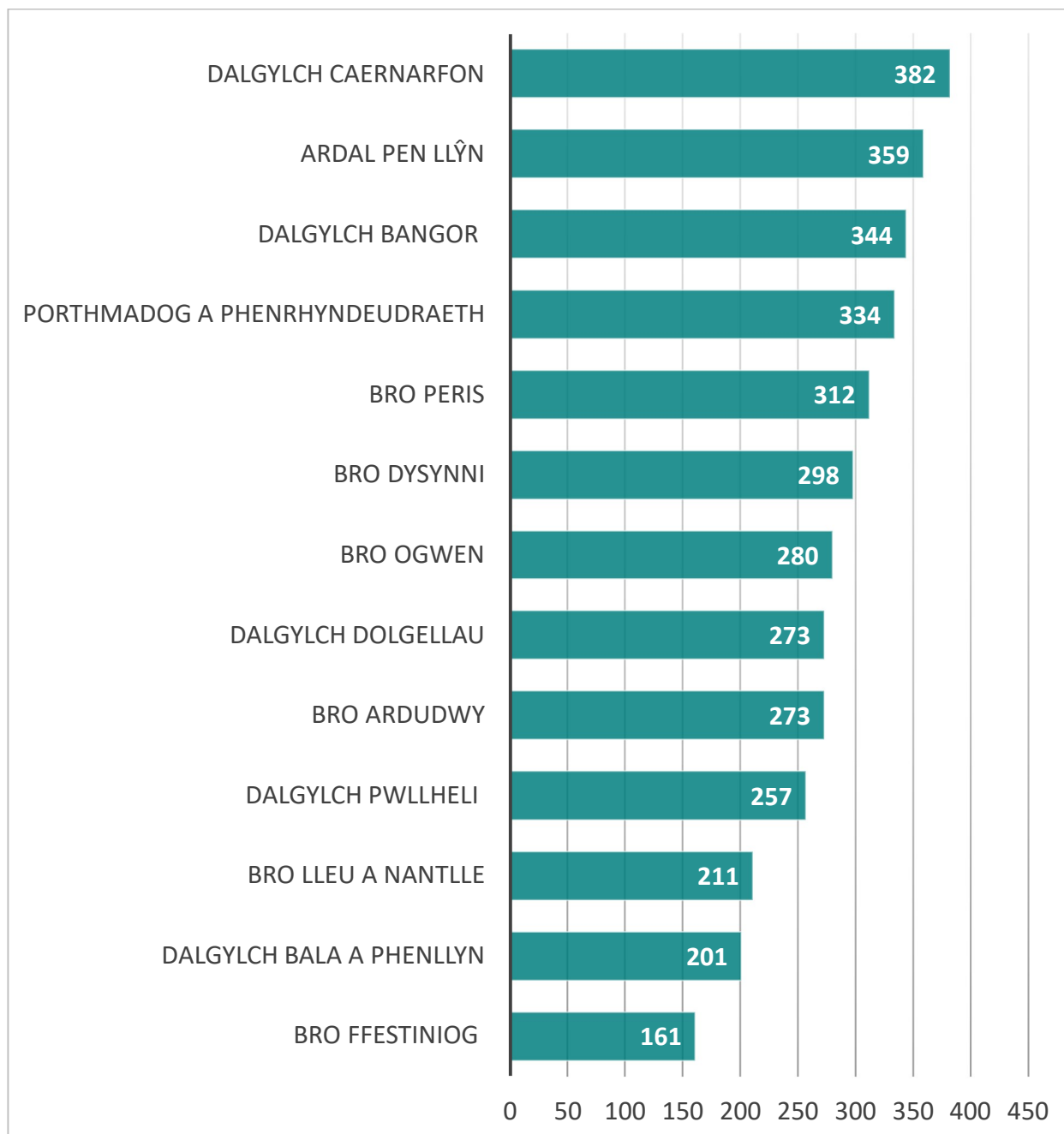
- GISDA Blaenau Ffestiniog – Sesiwn drafod gyda'r criw Bwrdd Pobl Ifanc a sesiwn drafod gydag aelodau o Glwb LHDT+ GISDA.
- GISDA Caernarfon - Sesiwn drafod gydag aelodau o Glwb LHDT+ GISDA.
- GISDA Pwllheli - Sesiwn drafod gydag aelodau o Glwb LHDT+ GISDA.
- Dementia Actif Gwynedd, Y Bermo – Sesiwn drafod ar ôl yr ymarfer cadw'n heini.
- Dementia Actif Gwynedd, Dolgellau - Sesiwn drafod ar ôl yr ymarfer cadw'n heini.
- Dementia Actif – Sesiwn drafod ar ôl chwarae Boccia yn Nhafarn yr Heliwr yn Nefyn.
- Dementia Actif, Caernarfon - Sesiwn drafod ar ôl yr ymarfer cadw'n heini.

2 Trosolwg Sirol

3,776 o unigolion ar draws Gwynedd wedi manteisio ar y cyfle i ddweud eu dweud:

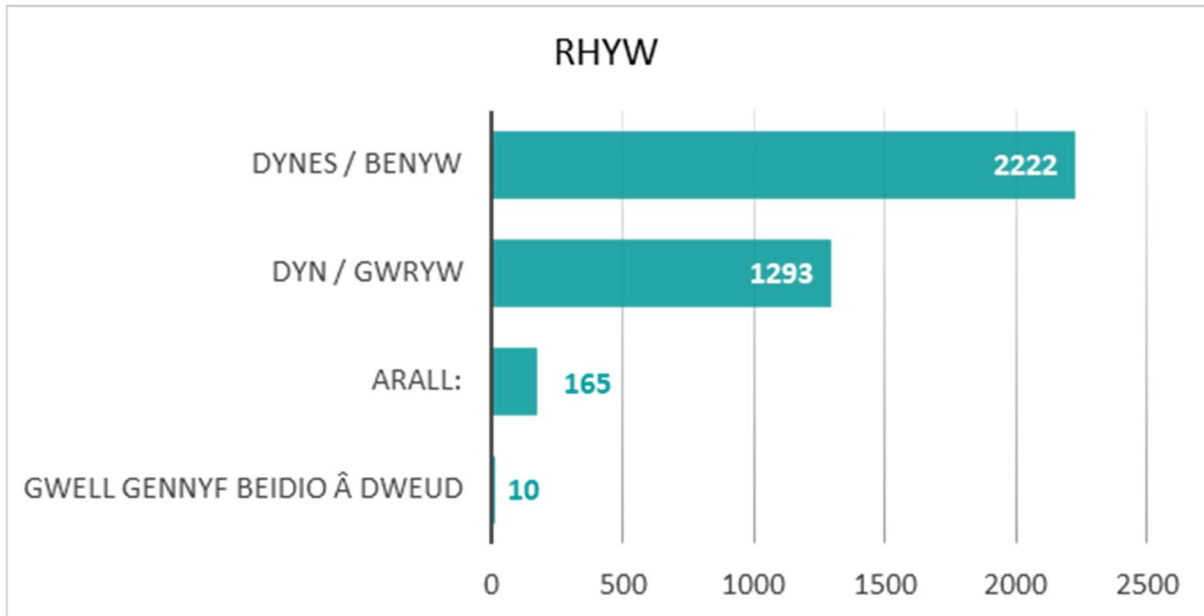
- **3,675** o'r rhain wedi cwblhau'r holiadur ar-lein.
- **10** wedi cwblhau'r holiadur papur a oedd ar gael yn y llyfrgelloedd, siopau Gwynedd neu drwy gyflwyno cais dros y ffôn.
- **6** wedi cwblhau'r fersiwn 'Hawdd ei Ddarllen' o'r holiadur.
- **85** o bobl wedi mynychu sesiynau wyneb yn wyneb ar gyfer **pobl ifanc, pobl ifanc LHDT+, pobl hŷn a phobl sy'n byw gyda dementia.**

2.1 Nifer o ymatebwyr fesul ardal*

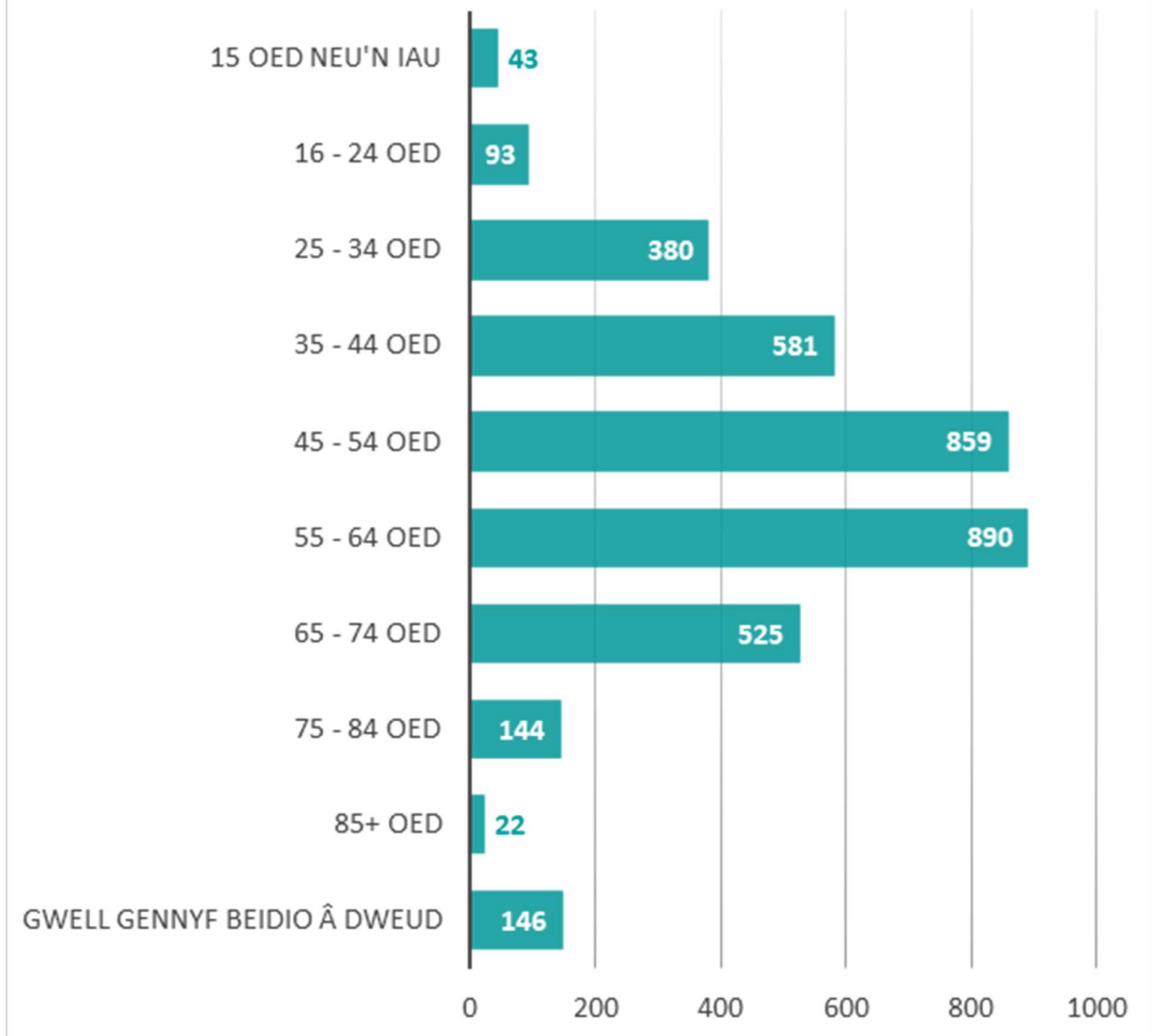

*Ar gyfer yr holiadur ar-lein a phapur.

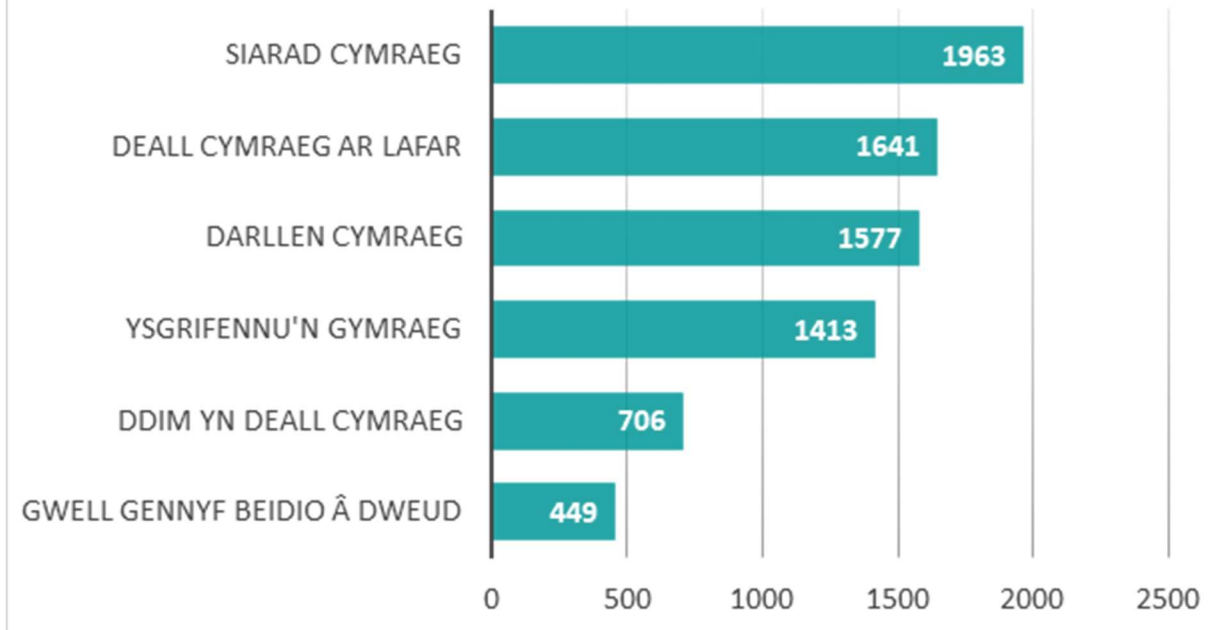
2.2 Trosolwg o'r Ymatebwyr i'r Arolwg Cyhoeddus ar gyfer Gwynedd.

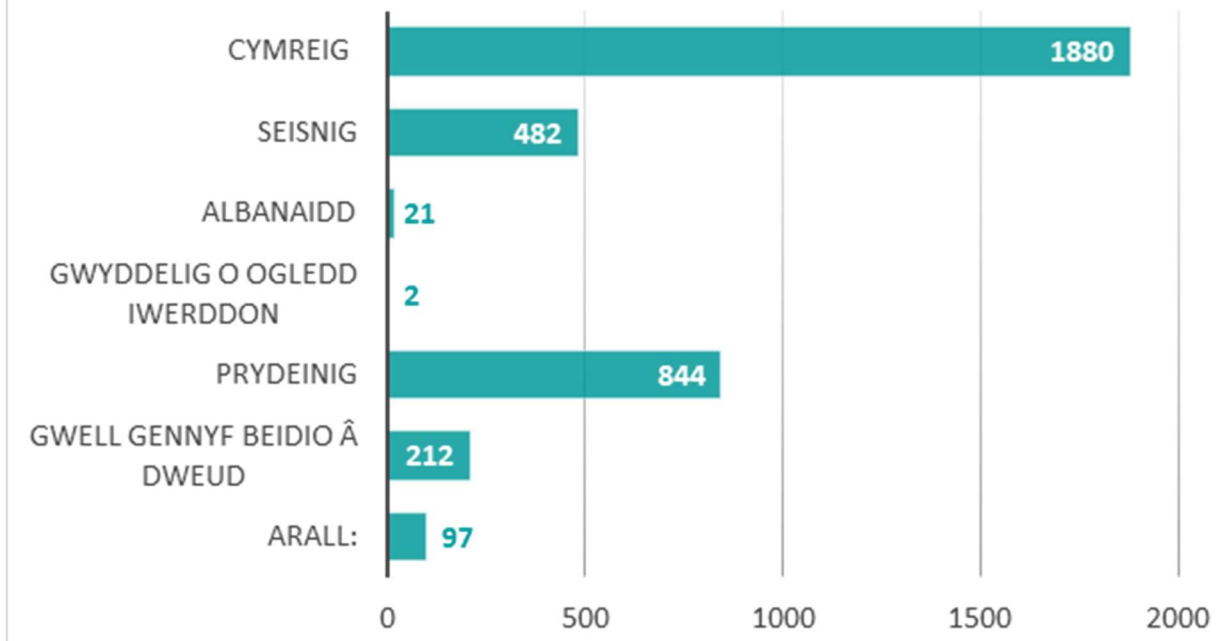
NODWCH EICH GRŴP OEDRAN

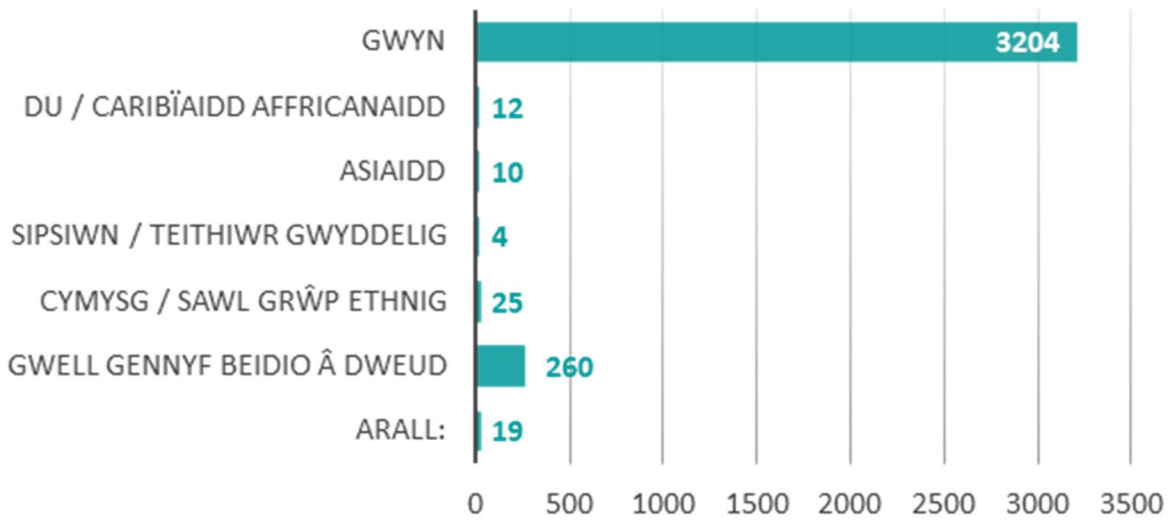
YDYCH CHI'N DEALL, SIARAD, DARLLEN A/NEU'N YSGRIFENNU'N GYMRAEG?

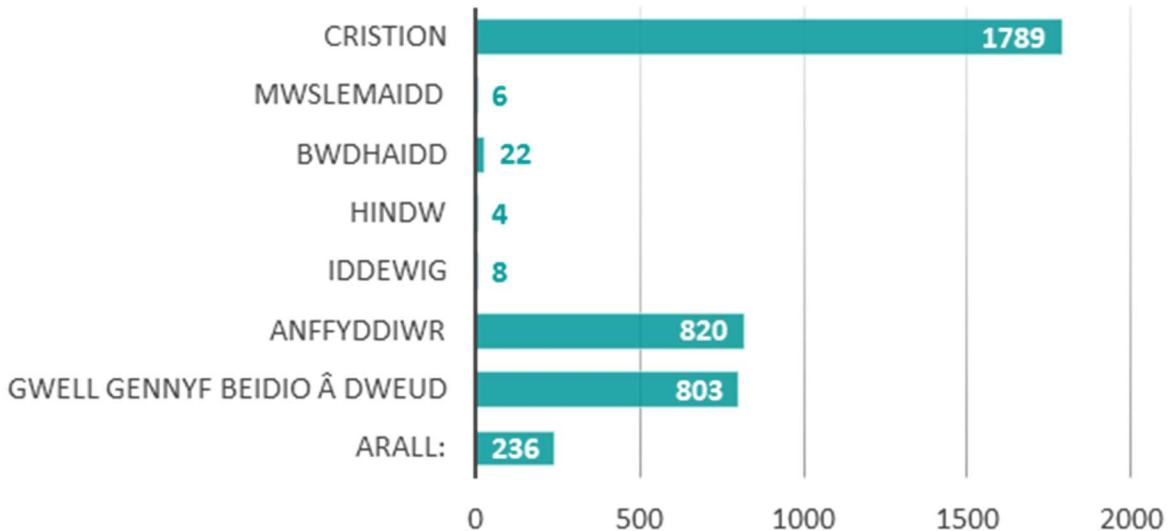
CENEDLIGRHYDD NEU HUNANIAETH GENEDLAETHOL?

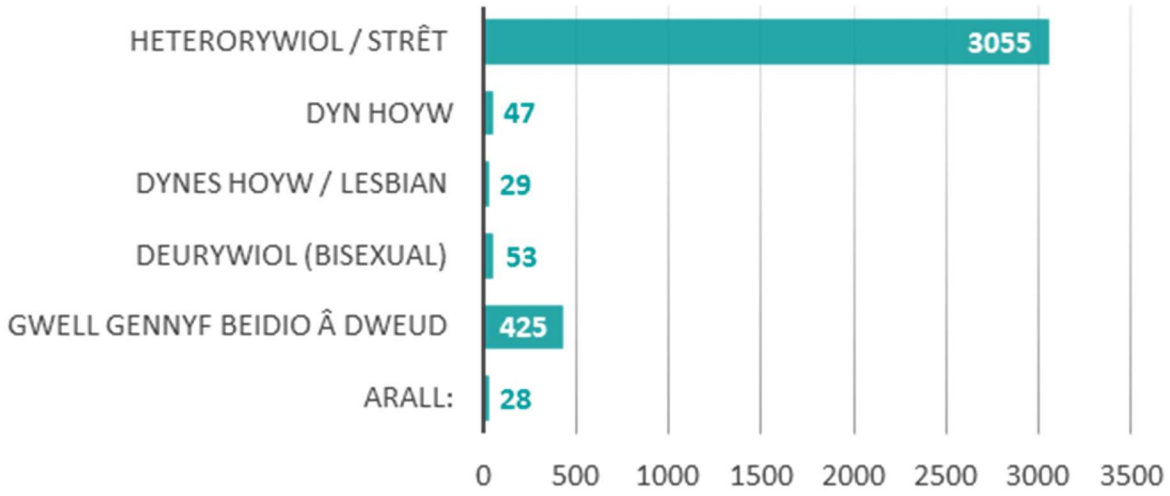
BETH YW EICH HIL?

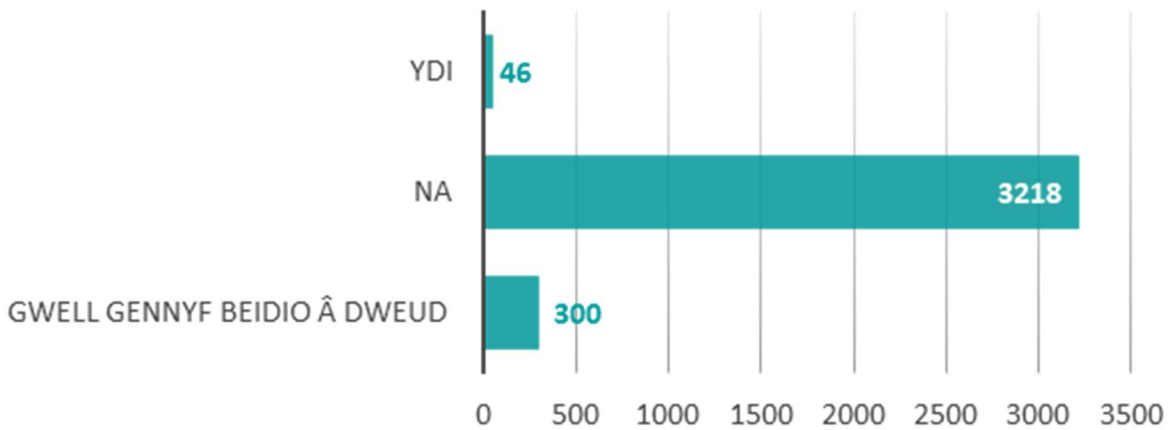
BETH YW EICH CREFYDD?

PA UN O'R RHAIN SY'N EICH DISGRIFIO CHI ORAU?

YDI EICH HUNANIAETH RHYWEDD WEDI NEWIDO O'R HYN A BENNWDYD ADEG EICH GENI?

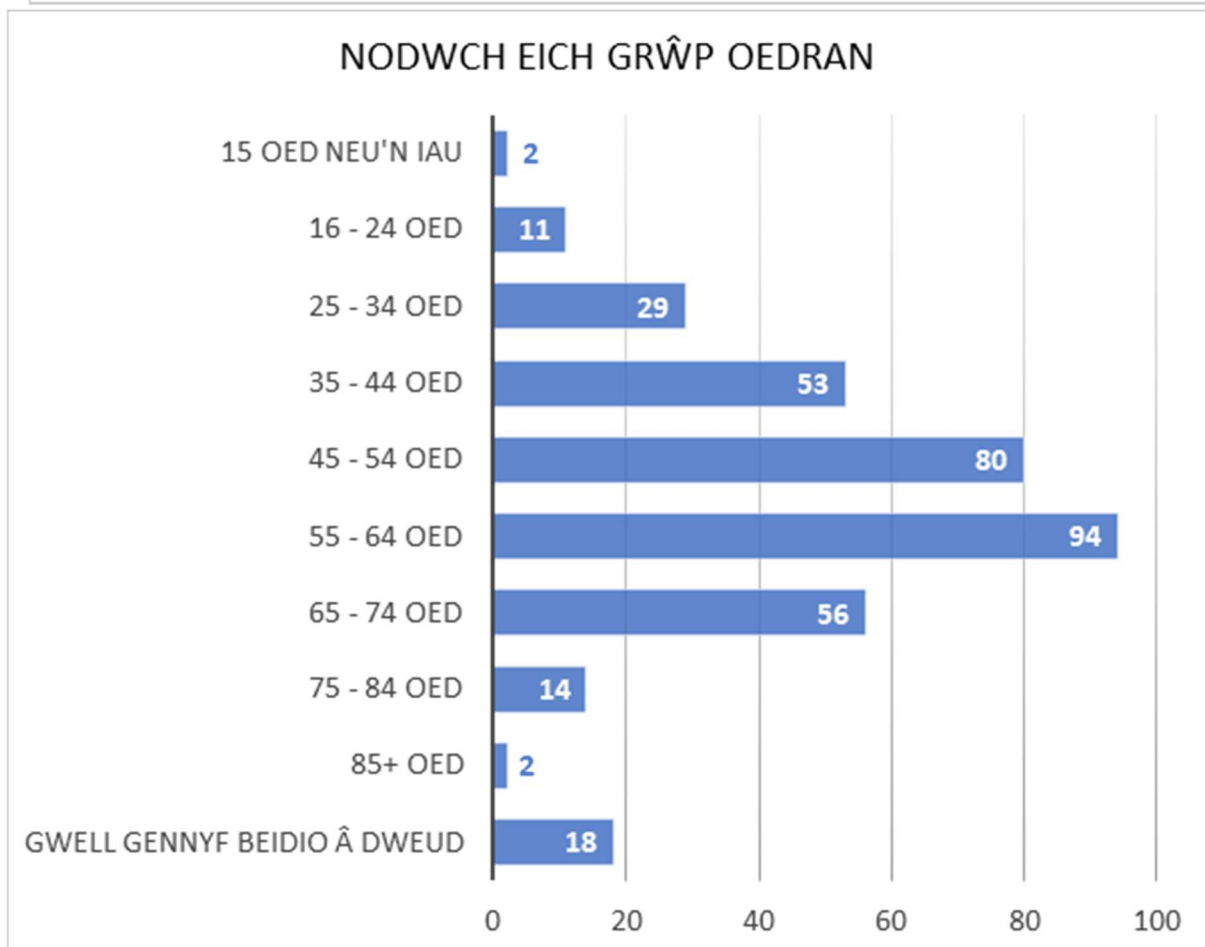
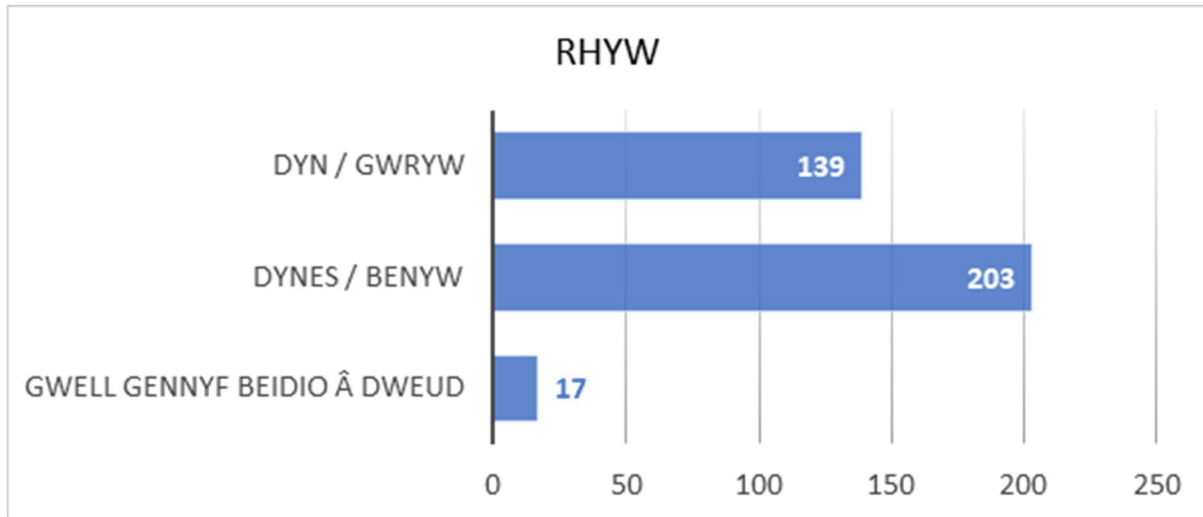
A YDYCH CHI'N YSTYRIED EICH HUN YN BERSON ANABL?

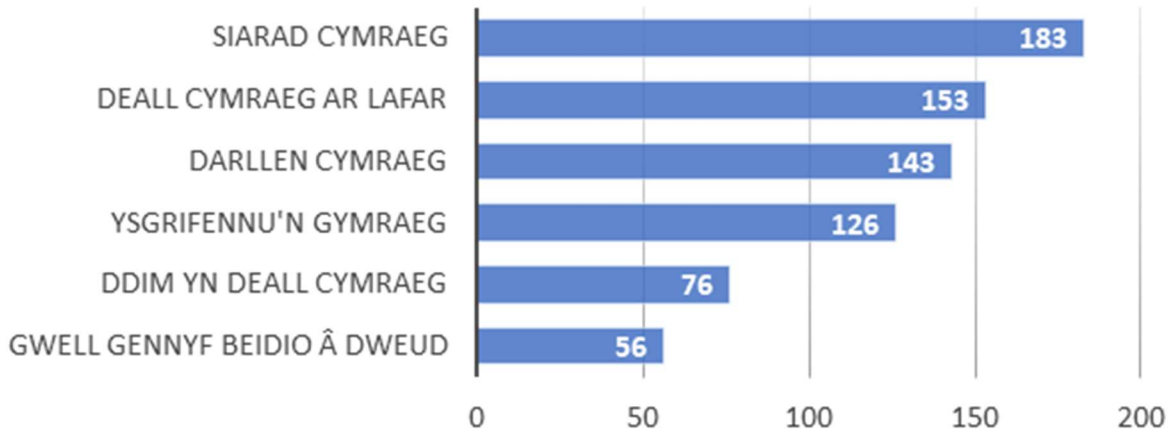
3 Canlyniadau Ardal Pen Llŷn

3.1 Trosolwg o'r Ymatebwr i'r Arolwg Cyhoeddus ar gyfer Ardal Pen Llŷn

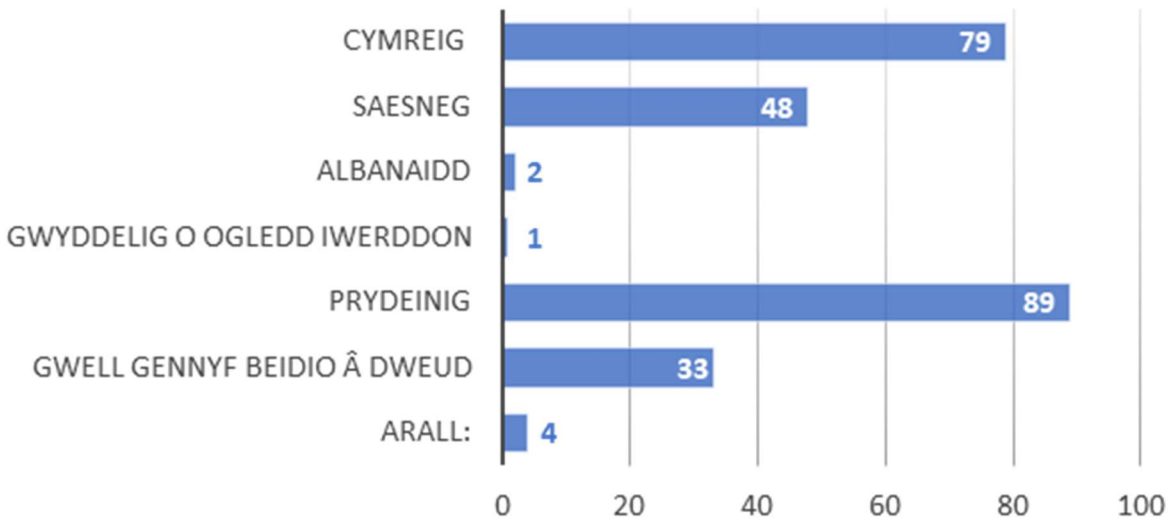
3.2 Derbyniwyd **334** o ymatebion i'r Holiadur Ardal Ni 2035 ar gyfer Ardal Pen Llŷn.

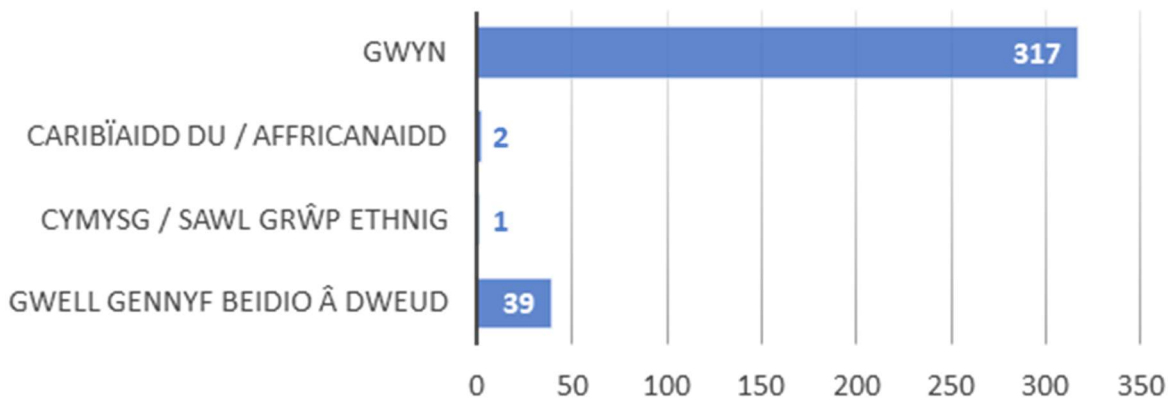
YDYCH CHI'N DEALL, SIARAD, DARLLEN A/NEU'N YSGRIFENNU'N GYMRAEG?

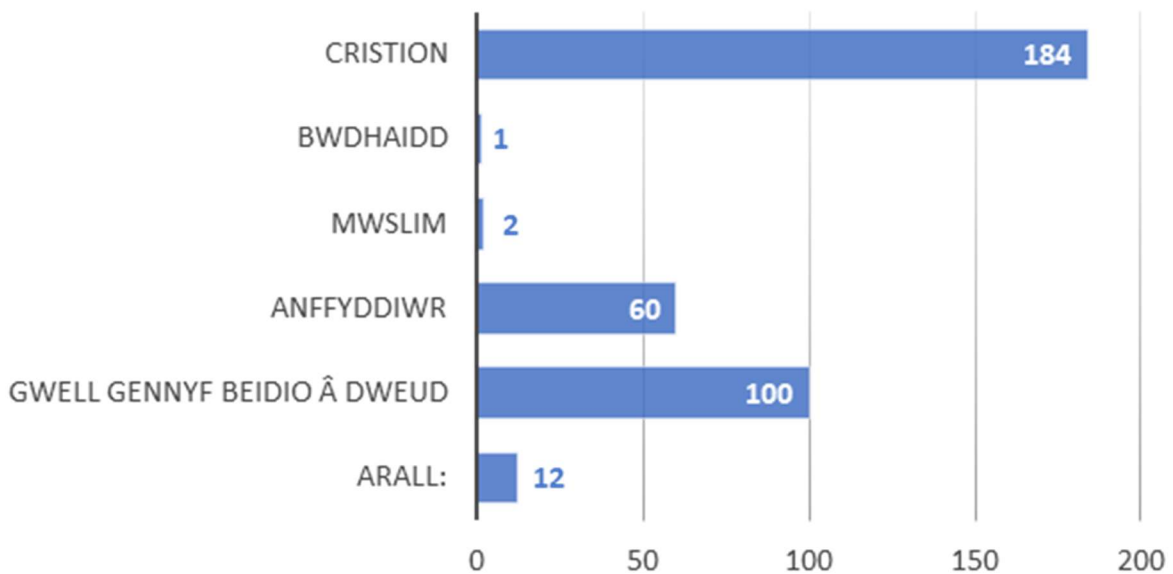
CENEDLIGRWYDD NEU HUNANIAETH GENEDLAETHOL?

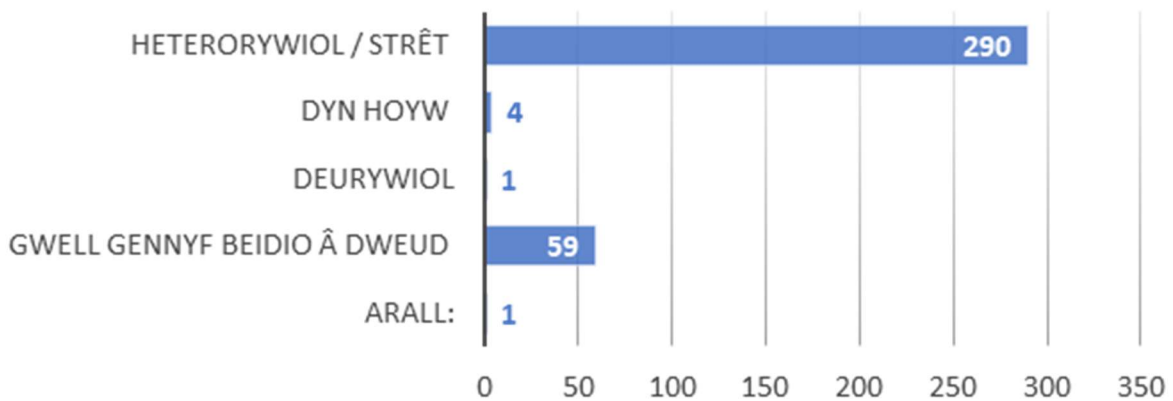
BETH YW EICH HIL?

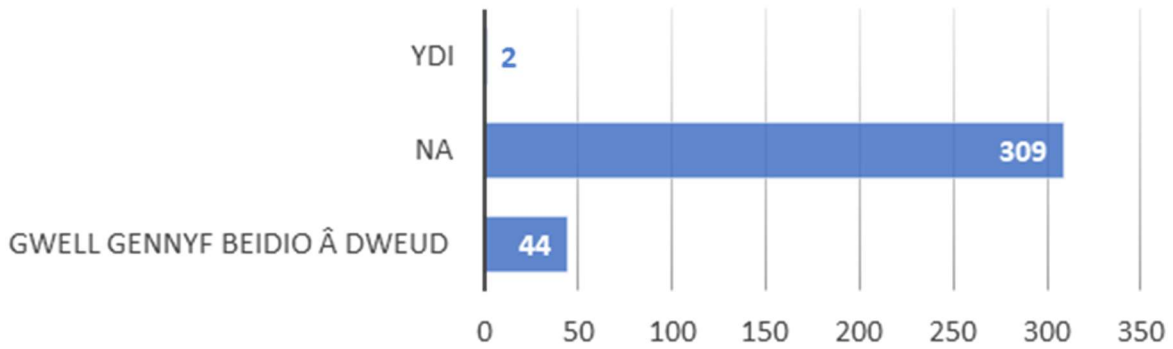
BETH YW EICH CREFYDD?

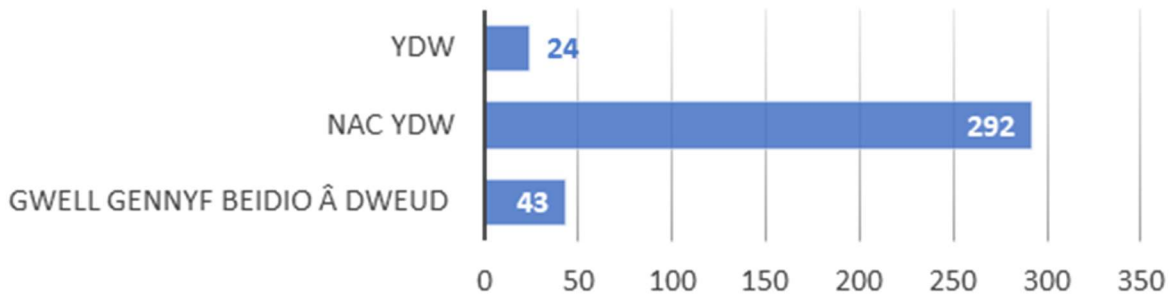
PA UN O'R RHAIN SY'N EICH DISGRIFIO CHI ORAU?

**YDI EICH HUNANIAETH RHYWEDD WEDI NEWID O'R
HYN A BENNWDYD ADEG EICH GENI?**

**A YDYCH CHI'N YSTYRIED EICH HUN YN BERSON
ANABL?**

4 Nifer o ymatebwyr fesul tref neu bentref yn Ardal Pen Llŷn

4.1 Mae'r tabl isod yn dangos y nifer o ymatebwyr fesul tref neu bentref yn Ardal Pen Llŷn.

Tref/Pentref	Nifer o ymatebwyr
• Abersoch	59
• Nefyn	53
• Morfa Nefyn	42
• Llanbedrog	41
• Arall:	27
• Myntho	20
• Edern	19
• Aberdaron	17
• Llangwnadl	14
• Llanengan	9
• Tudweiliog	9
• Dinas	7
• Sarn Meyllteyrn	7
• Botwnnog	6
• Rhiw	6
• Rhoshirwaun	6
• Bryncroes	4
• Bwlchtocyn	4
• Llaniestyn	3
• Sarn Bach	2

5 Beth sy'n dda am Ardal Pen Llŷn

- 5.1 Mae'r tabl isod yn rhestru'r themâu a flaenoriaethwyd gan Gyngorau Cymuned / Tref, mudiadau, grwpiau ac Aelodau Lleol Ardal Pen Llŷn. Fel rhan o'r ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus, gwahoddwyd preswylwyr Ardal Pen Llŷn i ddewis hyd at 5 thema yr oeddynt yn cytuno gyda fwyaf.

Beth <u>sy'n dda</u> am Ardal Pen Llŷn?	Nifer o weithiau y blaenoriaethwyd y thema
<ul style="list-style-type: none">Yr amgylchedd naturiol ac hwylustod at fynyddoedd, lan y môr a chefn gwlad	285
<ul style="list-style-type: none">Mae'n ardal ddiogel	215
<ul style="list-style-type: none">Yr iaith Gymraeg a'r diwylliant	183
<ul style="list-style-type: none">Gallu'r ardal i ddenu twristiaeth er budd economaidd	152
<ul style="list-style-type: none">Treftadaeth a hanes yr ardal	147
<ul style="list-style-type: none">Llwybrau cerdded a beicio a Llwybr yr Arfordir o safon	126
<ul style="list-style-type: none">Ysbryd a chyfeillgarwch cymunedol, gweithgareddau cymdeithasol a chyfleusterau cymunedol	111
<ul style="list-style-type: none">Mae'r ardal yn lân a thaclus	96
<ul style="list-style-type: none">Cynnyrch a busnesau lleol yr ardal	84
<ul style="list-style-type: none">Cyfleusterau fel siopau, caffis a bwytai	82
<ul style="list-style-type: none">Y potensial i ddatblygu'r sector ynni adnewyddadwy yr ardal	50
<ul style="list-style-type: none">Gwasanaeth a darpariaeth iechyd da yn lleol	48
<ul style="list-style-type: none">Mudiadau, elusennau, mentrau a grwpiau gwirfoddol gweithgar yr ardal	22
<ul style="list-style-type: none">Trafnidiaeth gyhoeddus a bysus cymunedol	16

- 5.2 Mewn ymateb i'r cwestiwn '**Nodwch unrhyw beth arall sy'n dda am Ardal Pen Llŷn sydd heb ei restru uchod**', derbyniwyd 65 o sylwadau ychwanegol gan breswylwyr yr ardal. Roedd nifer o'r ymatebion ychwanegol yn cynnig sylwadau pellach am y themâu uchod e.e. Yr amgylchedd naturiol ac hwylustod at fynyddoedd, lan y môr a chefn gwlad (n=18); Gallu'r ardal i ddenu twristiaeth er budd economaidd (n=7); Cynnyrch a busnesau lleol yr ardal (n=3).

O'r sylwadau a oedd yn nodi rhywbeth arall sydd yn dda am yr ardal, y themâu mwyaf poblogaidd oedd:

Thema	Nifer o ymatebwyr ddaru nodi hyn
<ul style="list-style-type: none"> • Yr ymdeimlad o gymuned. 	13
<ul style="list-style-type: none"> • Ysgolion da. 	4

- 5.3 Yn ychwanegol i'r uchod, trefnwyd sesiwn wyneb yn wyneb gyda Chlwb atgofion chwaraeon criw Dementia Actif Gwynedd yn Nhafarn Yr Heliwr, Nefyn. Mae'r sylwadau yma i'w gweld yn Atodiad A.
- 5.4 Bydd yr holl sylwadau ychwanegol a dderbyniwyd yn cael eu hystyried fel rhan o'r gwaith o ddatblygu'r cynlluniau ardal.

6 Beth sydd ddim mor dda am Ardal Pen Llŷn?

- 6.1 Mae'r tabl isod yn rhestru'r themâu a flaenoriaethwyd gan Gyngorau Cymuned / Tref, mudiadau, grwpiau ac Aelodau Lleol Ardal Pen Llŷn. Fel rhan o'r ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus, gwahoddwyd preswylwyr Ardal Pen Llŷn i ddewis hyd at 5 thema yr oeddynt yn cytuno gyda fwyaf.

Beth sydd <u>ddim mor dda</u> am Ardal Pen Llŷn?	Nifer o weithiau y blaenoriaethwyd y thema
• Diffyg tai addas a fforddiadwy i bobl leol i'w prynu neu eu rhentu	176
• Diffyg swyddi cyflog uchel a llawn amser	165
• Mae nifer uchel o ail dai a tai haf yn yr ardal	154
• Mae'r rhwydwaith trafniadaeth gyhoeddus yr ardal yn annigonol	115
• Diffyg darpariaeth a gweithgareddau i bobl ifanc	108
• Mae tlodi a chostau byw uchel yn broblem yn yr ardal	105
• Pryder yn lleol am ddarpariaeth iechyd a lles a gofal yn yr ardal	104
• Mae pryder am ffyrdd a parcio mewn nifer o leoliadau	92
• Mae band eang a chysylltiad we yn wael	85
• Mae cau ysgolion gwledig yn fygythiad i hyfywdra'r ardal	67
• Yr iaith Gymraeg a'r diwylliant yn colli tir a diffyg cyfleoedd i ddysgwyr yr iaith	58
• Diffyg twristiaeth cynaliadwy yn yr ardal	55
• Diffyg cynnal a chadw llwybrau cerdded i'w cadw'n daclus a diogel	55
• Dim digon o ddigwyddiadau a gweithgareddau cymunedol ac nifer o adeiladau cymunedol mewn cyflwr gwael	51
• Diffyg darpariaeth gofal a gweithgareddau i bobl hŷn	49
• Mae sbwriel, blerwch ac edrychiad cyffredinol yr ardal yn broblem	37
• Mae nifer o unigolion yn teimlo unigrwydd	22

- Mewn ymateb i'r cwestiwn '**Nodwch unrhyw beth arall sydd ddim mor dda am Ardal Pen Llŷn sydd heb ei restru uchod**', derbyniwyd **103** o sylwadau ychwanegol gan breswylwyr yr ardal. Roedd nifer o'r ymatebion ychwanegol yn cynnig sylwadau pellach am y themâu uchod e.e. Mae sbwriel, blerwch ac edrychiad cyffredinol yr ardal yn broblem (n=10); Mae pryder am ffyrdd, parcio a thraffig mewn nifer o leoliadau (n=8); Diffyg swyddi cyflog uchel a llawn amser (n=7); Diffyg twristiaeth cynaliadwy yn yr ardal (n=5); Diffyg tai addas a fforddiadwy i bobl leol i'w prynu neu eu rhentu (n=5); Mae'r rhwydwaith trafniadaeth gyhoeddus yr ardal yn annigonol (n=4).

O'r sylwadau a oedd yn nodi rhywbeth arall sydd ddim mor dda am yr ardal, y themâu mwyaf poblogaidd oedd:

Thema	Nifer o ymatebwyr ddaru nodi hyn
• Cyfundrefn Gynllunio	9
• Canfyddiad o ddiffyg cydlyniad cymunedol	7
• Dim digon o fuddsoddiad yn yr ardal	7
• Pryderon ynghylch darpariaeth iechyd a gofal yn yr ardal	5
• Diffyg llwybrau beicio a palmentydd addas	4

- 6.2 Yn ychwanegol i'r uchod, trefnwyd sesiwn wyneb yn wyneb gyda Chlwb atgofion chwaraeon criw Dementia Actif Gwynedd yn Nhafarn Yr Heliwr, Nefyn. Mae'r sylwadau yma i'w gweld yn Atodiad A.
- 6.3 Bydd yr holl sylwadau ychwanegol a dderbyniwyd yn cael eu hystyried fel rhan o'r gwaith o ddatblygu'r cynlluniau ardal.

7 Pa newidiadau fydddech chi'n dymuno eu gweld yn digwydd yn Ardal Pen Llŷn dros y 15 mlynedd nesaf fyddai'n gwneud yr ardal yn well lle i fyw ynddi?

7.1 Mae'r tabl isod yn rhestru'r themâu a flaenoriaethwyd gan Gynghorau Cymuned / Tref, mudiadau, grwpiau ac Aelodau Lleol Ardal Pen Llŷn. Fel rhan o'r ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus, gwahoddwyd preswylwyr Ardal Pen Llŷn i ddewis hyd at 5 thema yr oeddynt yn cytuno gyda fwyaf.

Thema	Nifer o weithiau ddaru'r thema cael ei ddewis
• Cynlluniau i sicrhau tai sy'n addas i anghenion bobl leol	157
• Cynlluniau i gefnogi busnesau a mentrau lleol a hyrwyddo cynnyrch lleol byddai hefyd yn denu mwy o fusnesau fydd yn creu swyddi gwerth uchel i'r ardal	145
• Cynlluniau i sicrhau gwaith a swyddi gwerth uchel	142
• Cyflwyno deddfwriaeth i reoli'r maes tai haf ac ail gartrefi yn effeithiol	118
• Ardal yn fwy gwyrdd - ynni adnewyddol, lleihau'r defnydd o blastig, pwyntiau gwefru ceir, cynlluniau plannu coed ac ati	113
• Cynlluniau i gryfhau'r adnoddau iechyd a gofal yn lleol	112
• Adolygu Polisiâu Cynllunio	97
• Cynlluniau i ddatblygu rhwydwaith trafndiaeth gyhoeddus sy'n hygyrch, integredig ac addas i anghenion lleol yr ardal	84
• Cynllun Twristiaeth Gynaliadwy effeithiol i gael gwell rheolaeth ar dwristiaeth a gwneud y mwyaf o'r potensial economaidd i bobl leol	81
• Mwy o gynlluniau ar gyfer darparu gweithgareddau a chefnogaeth i bobl ifanc	80
• Cynlluniau i daclo tlodi	78
• Uwchraddio adeiladaeth band eang	76
• Cynlluniau a chefnogaeth i weithgareddau sy'n hyrwyddo'r iaith Gymraeg a'r diwylliant ac sy'n cefnogi dysgwyr yr iaith	70
• Cynlluniau i wella llwybrau beicio a cherdded yr ardal a gwneud y defnydd gorau bosib o gefn gwlad	68
• Cynlluniau i ddatrys problemau parcio mewn sawl rhan o'r ardal	52

• Cynlluniau i annog ymwybyddiaeth o hanes a threftadaeth gyfoethog yr ardal	51
• Cynlluniau i hybu gweithgareddau cymunedol, creadigol a diwylliannol rheolaidd yn yr ardal	45
• Cynlluniau i daclo materion sbwriel a gwella'r gwaith o gynnal a chadw yr ardal	42

- 7.2 Mewn ymateb i'r cwestiwn **'Nodwch unrhyw beth yr ydych yn meddwl sydd wedi'i fethu uchod'**, derbyniwyd **66** o sylwadau ychwanegol gan breswylwyr yr ardal. Roedd nifer o'r ymatebion ychwanegol yn cynnig sylwadau pellach am y themâu uchod e.e. Cynlluniau i gryfhau'r adnoddau iechyd a gofal yn lleol (n=7); Adolygu Polisiâu Cynllunio (n=6); Cyflwyno deddfwriaeth i reoli'r maes tai haf ac ail gartrefi yn effeithiol (n=5); Mwy o gynlluniau ar gyfer darparu gweithgareddau a chefnogaeth i bobl ifanc (n=4); Cynlluniau i wella llwybrau beicio a cherdded yr ardal a gwneud y defnydd gorau bosib o gefn gwlad (n=4); Cynlluniau i daclo materion sbwriel, gan gynnwys baw ci, a gwella'r gwaith o gynnal a chadw yr ardal (n=4).

O'r sylwadau a oedd yn nodi rhywbeth arall am yr ardal, y themâu mwyaf poblogaidd oedd:

Thema	Nifer o ymatebwyr ddaru nodi hyn
• Cefnogaeth i'r sector dwristiaeth	4
• Mynd i'r afael ag ymddygiad gwrth-gymdeithasol mewn ambell i ardal	3

- 7.3 Yn ychwanegol i'r uchod, trefnwyd sesiwn wyneb yn wyneb gyda Chlwb atgofion chwaraeon criw Dementia Actif Gwynedd yn Nhafarn Yr Heliwr, Nefyn. Mae'r sylwadau yma i'w gweld yn Atodiad A.
- 7.4 Bydd yr holl sylwadau ychwanegol a dderbyniwyd yn cael eu hystyried fel rhan o'r gwaith o ddatblygu'r cynlluniau ardal.

8 Camau Nesaf

- 8.1 Yn ystod yr hydref, bydd yr holl adborth yr ydym wedi'i dderbyn gan breswylwyr a sefydliadau dalgylch Pen Llŷn yn cael ei defnyddio mewn gweithdai gyda sefydliadau lleol fel rhan o waith i ddatblygu Cynllun Gweithredu Lleol.
- 8.2 Bwriad y Cynllun Gweithredu yw ymgorffori prosiectau a gweithgaredd ystod eang o sefydliadau sydd yn cyfrannu at adfywio a gwella ardal dalgylch Pen Llŷn.
- 8.3 Fel rhan o'r Fframwaith Adfywio, bydd trefniadau ar gyfer monitro a chydlynu'r rhaglen waith yn cael eu sefydlu, gan ystyried strwythurau a trefniadau cydweithio presennol.
- 8.4 Mae'r amserlen ar gyfer camau nesaf o'r gwaith fel a ganlyn:
 - Gweithdai gyda sefydliadau Lleol : Hydref / Tachwedd 2022
 - Cynlluniau Gweithredu Drafft yn cael eu paratoi : Mawrth 2023
 - Derbyn sylwadau neu ychwanegiadau i'r ddogfen ddrafft : Ebrill 2023
 - Cynllun Gweithredu diwygiedig : Ebrill / Mai 2023
 - Trefniadau Cyd-lynu a monitro yn weithredol : Mai 2023
- 8.5 Bydd gwybodaeth pellach am y cynlluniau hyn yn cael eu cyhoeddi ar safle we Cyngor Gwynedd (www.gwynedd.llyw.cymru).
- 8.6 Hoffem ddiolch yn fawr i bawb sydd wedi cymryd yr amser i roi eu barn ac i gyfrannu i'r gwaith o wella a chryfhau ein cymunedau.

Atodiad A

Sylwadau adeg y sesiwn wyneb i wyneb yng Nghlwb atgofion chwaraeon criw Dementia Actif Gwynedd yn Nhafarn Yr Heliwr, Nefyn (16/6/22).

Beth sy'n dda am Ardal Pen Llŷn?

- Glan y môr.
- Clybiau da – canfod gân.
- Ganolfan hamdden da - Ganolfan garddio, sied peintio, chwarae offerynnau
- Côr.
- Gymdeithas yn cychwyn yn ei ôl ar ôl COVID.
- Cymunedol iawn.
- Llefydd da i gerdded.
- Siop Spar yn coginio i'r henoed.
- Gyrwyr bysiau yn gyfeillgar.
- Llwybrau yn dda i scooters.
- Trafnidiaeth o ddrws i ddrws yn dda.

Beth sydd ddim mor dda am Ardal Pen Llŷn?

- Difrod ar y traeth.
- Roedd arfer bod bowling green yn yr ardal.
- Pobl Ifanc yn symud allan o'r ardal.
- Dim llawer o swyddi.
- Trafnidiaeth Cyhoeddus yn annigonol - dim teithiau hwyr ac methu cael gofalwyr i'r henoed sydd yn byw yn cartref eu hunain. Hefyd yn anodd i bobl sydd ddim yn gyrru i gael a chadw swyddi.
- Ddim yn cadw llwybrau yn lan a thaclus, gwair wedi gôr dyfu.
- Dim banc.

Beth ydych eisiau gweld yn digwydd er mwyn gwneud yr ardal yn le gwell i fyw ynddo?

- Byddai'n dda cael ten-pin bowling.
- Angen mwy o ddigwyddiadau cerddorol.
- Angen mwy o eglured a chyfathrebu o ran pwy sydd yn gwneud be i'r gymuned e.e. rôl Cyngor Gwynedd, Cyngorau lleol ac ati.

UK Government Wales
Llywodraeth y DU Cymru

www.gwynedd.llyw.cymru | 01766 771000